

El potencial del Regne Unit per a Espanya després del *brexít*

- En aquest article analitzem en quina mesura serà més difícil per a les empreses espanyoles establir relacions d'internacionalització amb el Regne Unit després del *brexít*.
- Amb aquesta finalitat, fem ús de l'Índex CaixaBank per a la Internacionalització Empresarial (ICIE), que classifica els països estrangers en funció del potencial que ofereixen d'internacionalització per a les empreses espanyoles, i analitzem l'impacte que tindria per als quatre escenaris de *brexít* que planteja el Banc d'Anglaterra.
- El Regne Unit mantindria una posició destacada dins el *ranking* ICIE cinc anys després del *brexít*, tot i que el valor de l'índex ICIE seria superior en un escenari de *brexít* suau, gràcies a l'existència d'un acord de lliure comerç relativament ampli amb la UE.

La incertesa que genera el *brexít* ja afecta el creixement econòmic (principalment del Regne Unit i, en particular, en forma d'una paralització dels projectes d'inversió) i pot dificultar les relacions empresarials amb Espanya a curt termini. No obstant això, aquest no és el marc temporal que es té en compte en aquest article, sinó l'afectació a mitjà i a llarg termini (cinc anys). En aquest marc temporal, la relació amb la via de sortida que s'adopti determinarà el grau de dificultat per a les empreses espanyoles a l'hora d'establir vincles d'internacionalització amb el Regne Unit, ja que les relacions que mantenim amb el país anglosaxó són estretes (vegeu el primer gràfic).¹

Què és l'ICIE?

Per valorar l'impacte del *brexít* des d'aquesta òptica, utilitzem l'Índex CaixaBank per a la Internacionalització Empresarial (ICIE), que classifica 67 països en funció del potencial d'internacionalització que ofereixen per a les empreses espanyoles d'acord amb diversos aspectes clau, com el grau d'accessibilitat al mercat de cada país, la facilitat d'operar a cada mercat, l'atractiu comercial, l'entorn financer i innovador, i l'estabilitat institucional i macro-

econòmica.² En el cas de l'ICIE 2019, del total de 67 economies analitzades, el Regne Unit ocupa la segona posició, per darrere de França, en potencial d'internacionalització. És important precisar que l'ICIE recull, principalment, fets sobre el país analitzat, i no tant les possibles evolucions futures. En aquest sentit, l'exercici que plantejem tot seguit intenta capturar el que representaria la materialització del *brexít* per a l'ICIE.

Escenaris de *brexít* del Banc d'Anglaterra

Per a l'anàlisi, ens basem en els quatre escenaris de *brexít* que planteja el Banc d'Anglaterra i en les seves estimacions d'impacte a cinc anys vista sobre un gran nombre de variables econòmiques i financeres (vegeu la taula).³

Per entendre les implicacions dels quatre escenaris, cal tenir en compte el marc actual del que gaudeix el Regne Unit com a membre de la UE, pel qual participa de la lliure circulació de mercaderies, de persones, de serveis i de capitals.

El primer i menys negatiu dels escenaris («relació prope-
ra») planteja una desconexió pactada entre les dues parts, amb un període de transició de dos anys, durant el

Descripció dels escenaris de *brexít*

	Escenaris amb acord		Escenaris sense acord	
	Relació prope- ra	Relació menys prope- ra	Escenari disruptiu	Escenari desordenat
Comerç de béns i serveis	<ul style="list-style-type: none"> • No s'apliquen aranzels ni controls duaners. • Barreres al comerç de serveis no financers. 	<ul style="list-style-type: none"> • No s'apliquen aranzels. • S'implanten controls duaners el 2021. • Barreres al comerç de serveis no financers. 	<ul style="list-style-type: none"> • S'apliquen els aranzels contemplats per l'OMC. • S'introdueixen controls duaners. • Barreres en comerç de béns: la UE no reconeix els estàndards de producció del Regne Unit. • Barreres en comerç de serveis: regressió a regles OMC. 	
Moviment de capitals	<ul style="list-style-type: none"> • Pèrdua continguda de drets de <i>passporting</i> per a serveis financers. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pèrdua apreciable de drets de <i>passporting</i> per a serveis financers. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pèrdua total de drets de <i>passporting</i> per a serveis financers (reversió a regles OMC). 	
Nou context comercial	<ul style="list-style-type: none"> • Es mantenen els TLC* existents amb tercers. • Funcionament correcte de les duanes, atesa l'adaptació durant el període de transició (fins al 2021). 		<ul style="list-style-type: none"> • Es mantenen els TLC * existents amb tercers. • Lleugers retards a les duanes. 	<ul style="list-style-type: none"> • Es perden els TLC * existents. • Disrupcions severes a les duanes.
Incertesa macroeconòmica	<ul style="list-style-type: none"> • La incertesa es modera al final del 2019. 	<ul style="list-style-type: none"> • La incertesa es modera al final del 2021. 	<ul style="list-style-type: none"> • S'assoleix un nivell d'incertesa similar a l'assolit després del referèndum. 	<ul style="list-style-type: none"> • S'assoleix un nivell d'incertesa superior a l'assolit després del referèndum.

Nota: * TLC és Tractat de Lliure Comerç.

Font: Banc d'Anglaterra (2018).

1. Per a més detalls, vegeu el Document de Treball de CaixaBank Research 02/19 que publicarem properament, on s'expliciten els elements que s'exposen de forma resumida en aquest article.

2. Per a més detalls sobre l'ICIE, vegeu l'Índex CaixaBank d'Internacionalit-

zació Empresarial – ICIE 2019 i l'article «ICIE 2019: una brúixola per guiar-se en els mercats de l'exterior», a l'IM09/2019.

3. Vegeu Banc d'Anglaterra (2018), «EU withdrawal scenarios and monetary and financial stability: A response to the House of Commons Treasury Committee».

qual el Regne Unit i la UE acordarien una **relació bilateral estreta**. Això implicaria que s'aplicarien certes barreres al comerç de serveis⁴ i al moviment de capitals. El segon escenari («**relació menys propera**») és molt similar al primer, tot i que, en aquest cas, es pactaria un **acord comercial menys ampli**, mitjançant el qual s'imposarien barreres aranzelàries i controls duaners, a més de barreres reguladores més rígides sobre el moviment de capitals, que afectarien el 50% dels fluxos actuals. Malgrat tot, els dos escenaris s'emmarcarien dins del que s'ha anomenat *brexit* suau o *soft brexit*, ja que tindrien lloc després d'un acord entre Londres i Brussel·les.

Els altres dos escenaris contempen una sortida sense acord (*brexit dur* o *hard brexit*), després de la qual la **relació comercial entre el Regne Unit i la UE passaria a regirse per les normes de l'Organització Mundial del Comerç** (és a dir, s'aplicarien aranzels, controls duaners, barreres no aranzelàries al comerç de béns i serveis, etc.). Això implicaria l'absència d'un període de transició fins a l'entrada en vigor del nou marc comercial, la qual cosa implicaria, entre altres problemes, seriosos retards a les duanes. El punt diferencial entre aquests dos escenaris és que, en el primer («**escenari disruptiu**»), a diferència del segon («**escenari desordenat**»), el Regne Unit mantindria els acords comercials amb tercers països (com succeeix en l'actualitat en ser un Estat membre de la UE).

Principals resultats de l'anàlisi

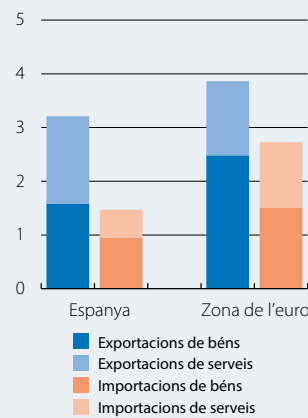
En tots els escenaris, el **Regne Unit continuaria gaudint d'una posició avantatjosa dins el ranking de l'ICIE**. És a dir, cinc anys després del *brexit*, continuaria sent un país atractiu per a les empreses espanyoles que es plantejessin internacionalitzar-se. En concret, es mantindria en la segona posició del *ranking* de l'ICIE en els dos escenaris de *brexit* suau i baixaria fins a la quarta posició en els dos escenaris de *brexit* dur. La raó que es mantingui entre els primers llocs és que la formalització de la separació del Regne Unit de la UE no canviarà de forma significativa els forts vincles d'inversió que l'uneixen a Espanya, l'avançat marc administratiu i legal britànic o la seva preparada força laboral, entre altres aspectes rellevants per a la internacionalització. De fet, **el Regne Unit no s'allunyaria de la posició que ocupen actualment els EUA en el ranking de l'ICIE 2019: un país avançat, també anglosaxó, que no forma part de la UE i que, geogràficament, està més lluny que el Regne Unit**.

El principal factor diferencial entre el valor de l'ICIE en els dos primers escenaris (*soft brexit*) en relació amb el valor en els dos segons (*hard brexit*) és l'existència o no d'un acord de lliure comerç relativament ampli amb la UE, atès que un acord d'aquest tipus és un element clau que les empreses valoren quan decideixen establir relacions comercials, d'inversió o d'un altre tipus amb un país estranger. En concret, aquest element, reflectit, en gran part, al pilar d'«**Accessibilitat**» de l'ICIE, explica més de la meitat de la caiguda en l'índex del Regne Unit en cas de

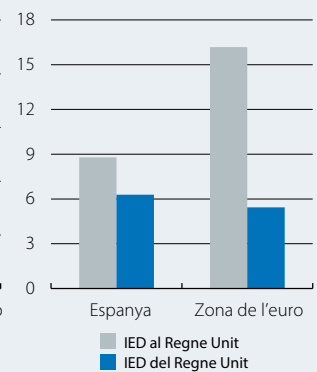
4. En particular, els serveis financers perdrien el passaport per operar.

Relacions bilaterals de comerç i inversió amb el Regne Unit

Exportacions i importacions
(% del PIB)

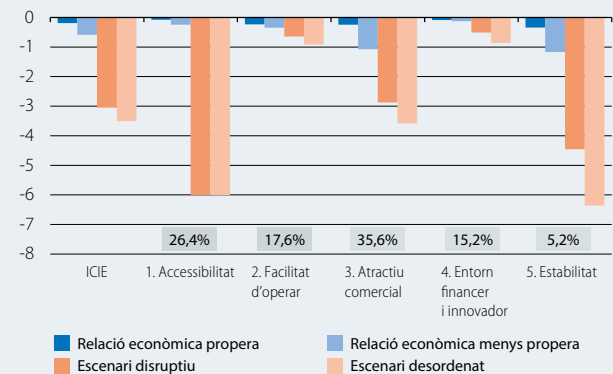
Stock d'inversió estrangera directa
(% del PIB)

Nota: Relacions bilaterals d'Espanya i de la zona de l'euro amb el Regne Unit expressades com a percentatge del PIB d'Espanya i de la zona de l'euro, respectivament.
Font: CaixaBank Research, a partir de dades d'Eurostat i del Banc d'Espanya.

ICIE: impacte dels escenaris de brexit en el valor dels pilars

Variació en punts (mín. 0 - màx. 10)

Nota: Els percentatges mostrats als requadres indiquen el pes de cada pilar de l'ICIE.
Font: CaixaBank Research.

brexit dur. L'altra meitat de la caiguda respon a altres factors, com la pèrdua de poder adquisitiu dels consumidors britànics, a causa d'una lliura més feble en relació amb l'euro, arran d'una situació macroeconòmica pitjor que la prevista en cas d'un *brexit* suau.

Així, aquest exercici mostra que, **a mitjà termini, la certa sobre el nou marc de relacions, un marc legal i institucional sòlid i les relacions comercials i econòmiques existents haurien d'afavorir el retorn a una certa normalitat, en la qual el Regne Unit continuaria sent un soci preferencial per a les empreses espanyoles**. Tot i que, de nou, és important destacar que això no significa que, durant el procés de sortida del Regne Unit de la UE, la incertesa sobre el procés mateix pugui travar de forma notable les relacions d'internacionalització d'Espanya amb el Regne Unit.

Clàudia Canals,
Javier Ibáñez de Aldecoa i Josep Mestres